

EaD i e-learning

Autor: Hitar Sahuquillo, Raúl (Ingeniero en Organización Industrial, Profesor de Tecnología).

Público: Professors de secundària. **Materia:** Educació en general. **Idioma:** Catalán.

Título: EaD i e-learning.

Resumen

L'evolució constant de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC), repercuteixen en el camp de l'educació a distància (EaD). Cada vegada més, la formació basada en Internet (e-learning), és més present en la nostra societat. Les metodologies i les diferents teories de l'educació, han anat evolucionant i adaptant-se a esta nova tendència amb l'objectiu de millorar el sistema educatiu. Tal volta per la flexibilitat horària, per la fàcil accessibilitat o qualsevol altre dels avantatges que implica.

Palabras clave: EaD, e-learning, educació a distància, educació on-line.

Title: Distance education and e-learning.

Abstract

The constant evolution of Information and Communication Technologies (ICT), have an important impact on the field of distance education (EaD). Increasingly, Internet-based training (e-learning) is more present in our actual society. The methodologies and different theories of education have been evolving and adapting to this new trend with the aim of improving the educational system. Maybe due to the flexible hours, easy accessibility or any other benefits that it implies.

Keywords: distance education, e-learning, Internet education.

Recibido 2018-08-17; Aceptado 2018-08-22; Publicado 2018-09-25; Código PD: 099089

Cada cop, trobem més present l'Educació a Distància (EaD) als diferents centres d'educació de tots els nivells, des d'estudis primaris a estudis superiors. Els avantatges d'aquest tipus de formació, bàsicament per la seva flexibilitat cap als usuaris, fan que augmenti per les diferents parts del món. A més a més, amb l'evolució de les noves tecnologies, ens trobem en una societat que avança cap a una formació basada en Internet (e-learning).

A mesura que han aparegut al llarg dels anys noves tecnologies de la informació i la comunicació, també s'han adaptat les diferents metodologies en la formació a distància. Diferents autors són els que expliquen diferents teories sobre aquest fet. Però, quina és la tendència de futur? Són tot avantatges el que presenta l'EaD o l'e-learning? Quines són les principals barreres que presenten actualment?.

Foto de Alejandro Escamilla en Unsplash

EDUCACIÓ A DISTÀNCIA

Si fem un recorregut ràpid dels darrers 40 anys, podem trobar diferents autors que ens defineixen l'EaD i ens aporten diferents consideracions:

- Rudolf Manfred Delling (1986): *"l'educació a distància és una activitat planificada i sistemàtica que inclou l'elecció, preparació i presentació didàctiques dels materials d'aprenentatge i la supervisió i el suport de l'aprenentatge de l'estudiant que s'aconsegueix salvant la distància física entre l'estudiant i el professor per mitjà de com a mínim un mitjà tècnic apropiat."*
- Hilary Perraton (1988): *"l'educació a distància és un procés educatiu en què una persona ofereix una part significativa de l'ensenyança sense compartir el mateix espai i/o el mateix temps que l'alumne."*
- Grenville Rumble (1989): *"En qualsevol procés d'educació a distància és necessari que hi haja: un professor, un o més estudiants; un curs o currículum que el professor és capaç d'ensenyar i l'estudiant està intentant aprendre; i un contracte, implícit o explícit, entre l'estudiant i el professor o la institució que ha contractat el professor que reconeix els papers respectius d'ensenyança- aprenentatge."*
- Simonson (2003): *"Educació formal basada en una institució en què el grup d'aprenentatge està separat i en què es fan servir tecnologies de les telecomunicacions per connectar alumnes, recursos i instructors"*

Amb els diferents mitjans de que disposem actualment, l'educació a distància ha desenvolupat una varietat enorme de programes basats en diferents formats: paper, digital, Internet o una mescla de totes elles. En canvi, l'educació tradicional té lloc en un mateix temps i espai. Normalment és una aula habitual, autosuficient i centrada en el professor. Així i tot, trobem avantatges i inconvenients en l'EaD:

Avantatges:

- S'eliminen les barreres geogràfiques.
- És accessible per a tothom.
- Presenta certa flexibilitat horària.
- Es redueixen els costos de l'estudiant en trasllats i residència.
- Incorporació d'eines tecnològiques.
- L'estudiant agafa un rol actiu.
- Hi ha un seguiment exhaustiu de l'assessor.

Inconvenients:

- Dificultat en la transmissió de continguts per millorar la socialització.
- Necessitat d'una adaptació de alumnat a aquest metodologia.
- Falta d'oferta formativa.

D'altra banda, trobem autors com L. Y. Muilenburg i Z.L. Berge (2001) que van establir una sèrie de **barreres per a l'EaD**. Per definir aquestes barreres, van enquestar a milers de persones que participaven en l'educació a distància, la tecnologia didàctica i la formació. Després d'analitzar les dades, es van identificar les barreres més fortes per a l'educació a distància. Aquest és l'ordre de classificació de les 10 més importants:

1. Augment del temps que cal comprometre.
2. Falta de diners per implantar programes d'educació a distància.
3. Resistència de l'organització al canvi.
4. Falta de visió compartida de l'educació a distància en l'organització.
5. Falta de personal de suport per ajudar a desenvolupar el curs.

6. Falta de planificació estratègica per l'educació a distància.
7. Ritme lent d'implantació.
8. Compensació / incentius als professors.
9. Dificultat per seguir el ritme dels canvis tecnològics.
10. Falta d'infraestructura, laboratoris o classes amb millora tecnològica.

E-LEARNING

La principal diferència que trobem entre l'e-learning i l'EaD és el format. L'EaD pot incloure mitjans impresos i sistemes de distribució industrial. En canvi, l'e-learning és una formació basada en Internet on tot el material que es presenta està en format digital. L'e-learning és un pas més en l'educació a distància, és totalment virtual mitjançant canals electrònics, utilitzant eines i aplicacions d'hipertext com a suport al procés d'ensenyament i aprenentatge.

DIFERENTS TEORÍES SOBRE L'EAD

Podem considerar que una teoria és un conjunt d'hipòtesis relacionades entre si de manera lògica per predir o explicar ocurrències. Fou Desmond Keegan al 1986 el primer autor que va trobar oportú establir una teoria de l'educació a distància per tal de donar un suport a la presa de decisions:

“La falta d'una teoria acceptada ha debilitat l'educació a distància: hi ha hagut una falta d'identitat, un sentit de pertànyer a la perifèria i una mancança d'una pedra de toc amb què les decisions sobre els mètodes, mitjans, finançament i suport a l'estudiant, quan s'hagin de prendre, es puguin prendre amb confiança”. Keegan (1988).

Keegan, en la seva obra *The Foundations of Distance Education (1988)*, va classificar les teories de la educació a distància en tres grups:

- Teories d'independència i autonomia.
- Teories d'industrialització de l'ensenyament.
- Teories d'interacció i comunicació.

Les **teories d'independència i autonomia**, es basaven en la necessitat d'independència de l'alumnat en tot el procés educatiu. En aquest grup, va incloure la teoria de Charles Wedemeyer i de Michael Moore. Wedemeyer, posava èmfasi en la independència de l'estudiant i l'adopció de la tecnologia com a manera d'implantar aquella independència. Moore, a la dècada dels 70, va establir un mètode de classificació de l'educació a distància basat en la quantitat d'autonomia de l'alumne i la distància entre professor i alumne.

Respecte a les **teories d'industrialització de l'ensenyament**, Keegan analitza el procés d'aprenentatge comparant-lo amb els bens de producció industrial. Inclou la teoria de l'alemany Otto Peters que va examinar una base de recerca que incloïa una anàlisi extensa sobre les organitzacions d'ensenyament a distància de la dècada de 1960. A partir d'aquest anàlisi, va afirmar que des de molts punts de vista, l'educació convencional, oral, basada en un grup era una forma preindustrial d'educació. Aquesta afirmació implicava que l'ensenyament a distància no podria haver existit abans de l'era industrial.

En el grup de les **teories d'interacció i comunicació**, destaca la teoria de Börje Holmberg. Aquesta teoria es basa en la relació d'efectivitat de l'ensenyament amb l'impacte dels sentiments de pertinença i cooperació conseqüència de l'intercanvi real de preguntes, respostes i arguments en la comunicació mediada que existeix a la formació a distància.

Però a banda d'aquesta classificació, Keegan estableix la seva pròpia **teoria de l'equivalència**. Al 1995, estableix que si connectem electrònicament l'instructor i l'estudiant en diferents llocs, es crea una aula virtual:

“Com més equivalents siguin les experiències d'aprenentatge dels alumnes a distància a les experiències d'aprenentatge dels alumnes tradicionals, més equivalents seran els resultats de l'aprenentatge”. Keegan (1995).

TENDÈNCIES DE FUTUR

Si analitzem l'evolució de l'EaD als diferents països arreu del món, podem comprovar com hi ha una tendència ascendent en aquest tipus de formació. I més sinó, en la formació basada en Internet (e-learning), tant en estudis superiors com bàsics.

Amb l'aparició de la tecnologia mòbil i més encara la *tablet*, comencen a aparèixer noves tendències que basen la seva formació en aquest dispositiu (M-Learning). Diferents autors, com per exemple Michel Simonson, apunten cap a aquesta nova tecnologia en el camp de l'educació per els avantatges que comporta:

- Ús massiu d'*smarphones* i *tablets* en l'alumnat.
- Disponibilitat.
- Possibilitat d'utilització en qualsevol moment i lloc.
- Flexibilitat en la presentació de continguts.
- Aprenentatge col·laboratiu i basat en l'experiència.
- Integració d'aquesta tecnologia al sistema educatiu.

CONCLUSIÓ

L'avanç incessant de les noves tecnologies, si més les relacionades amb la informació i la comunicació, fan que aquesta societat es trobi en un canvi constant. Aquest fet repercuteix directament en el camp de l'educació. L'augment de la formació a distància basada en Internet, està cada vegada més present en tota la comunitat educativa. Tal volta per la flexibilitat horària, per la fàcil accessibilitat o qualsevol altre dels avantatges que implica. Les metodologies i les diferents teories de l'educació, han anat evolucionant i adaptant-se a esta nova tendència amb l'objectiu de millorar el sistema educatiu.

Bibliografia

- Keegan, D. (1986). The foundations of distance education. London: Croom Helm.
- Simonson, M. i Schlosser, C. (1995). More than fiber: Distance education in Iowa.
- Moore, M. (1994). Autonomy and interdependence. The American Journal of Distance Education.
- Michel Simonson (2003). Teoria, recerca i educació a distància. UOC.
- <http://tel.occe.ou.edu/halloffame/wedemeye.html>
- <http://www.knight-moore.com/projects/resume-mm.html>